

2019-cu ilin inqilabi kəşfləri

İqtisadiyyat sahəsində 2019-cu ilin Nobel mükafatı laureatları açıqlanıb

Oruc MUSTAFAYEV

Oktyabrın 14-də Stokholmda iqtisadiyyat sahəsində 2019-cu il üzrə Nobel mükafatı laureatlarının adları açıqlanıb. İsveç Kral Elmlər Akademiyasının qərarı ilə mükafata Hindistan əsilli amerikalı alim Abhicit Banerci, onun xanımı fransız əsilli amerikalı professor Ester Duflo və digər amerikalı alim Maykl Kremer “Qlobal yoxsulluğun azaldılması istiqamətində eksperimental işlərinə görə” layiq görülmüblər.

“2019-cu il iqtisadiyyat elmləri üzrə laureatların apardığı tədqiqat bizim qlobal yoxsulluqla mübarizə qabiliyyətimizi xeyli dərəcədə yaxşılaşdırıb”, – deyər Akademiyanın açıqlamasında bildirilir. Qeyd olunur ki, iyirmi il ərzində alimlərin təcrübəyə əsaslanan yanaşması inkişaf iqtisadiyyatında dəyişiklik yaradıb və hazırda çiçəklənən tədqiqat sahəsinə çevrilib. Alimlər tərəfindən aparılan araşdırmalar insanlığın qlobal yoxsulluqla mübarizə qabiliyyətini xeyli yaxşılaşdırıb.

Abhicit Banerci (*Abhicit Banerjee*) 21 fevral 1961-ci ildə Hindistanın Bombay şəhərində anadan olub. Hind əsilli amerikalı iqtisadçı, ABŞ-ın Massaçusets Texnologiya İnstitutunun professorudur. 1981-ci ildə Kəlküt Universitetini bitirib. Daha sonra Dehliyə Cəvahirıl Nehru Universitetinin iqtisadiyyat ixtisası üzrə

magistr, 1988-ci ildə isə Harvard Universitetində doktorluq elmi dərəcəsinə alıb. Harvard və Princeton universitetlərində, sonra isə Massaçusets Texnologiya İnstitutunda dərş deyib. 2003-cü ildə Ester Duflo və Sendxil Mulleynatan ilə birlikdə yoxsulluqla mübarizə laboratoriyasını yaradıb. İqtisadi İnkişafın Təhlili Tədqiqat bürosunun (Bureau for the Research in the Economic Analysis of Development) prezidenti, Milli İqtisadi Tədqiqatlar bürosunun, İqtisadi və Siyasi Tədqiqatlar Mərkəzinin və Dünya İqtisadiyyatı İnstitutunun əməkdaşı olub. Amerika İncəsənət və Elmlər Akademiyasının və Ekonometriya Cəmiyyətinin həqiqi üzvüdür.

Maykl Kremer (*Michael Kremer*) 12 noyabr 1964-cü il tarixində ABŞ-da anadan olub. Amerikalı iqtisadçı, inkişaf iqtisadiyyatı üzrə mütəxəssisdur. 1985-ci ildə sosial tədqiqatlar sahəsində Harvard Universitetini bitirib, 1992-ci ildə isə bu universitetdə iqtisadiyyat üzrə PhD elmi dərəcəsi alıb. 1992-1993-cü illərdə Massaçusets Texnologiya İnstitutunda postdoktorant, Çikaqo Universitetində dəvət edilmiş dosent, 1993-1999-cu illərdə Massaçusets Texnologiya İnstitutunda professor vəzifəsində çalışıb. 1999-cu ildən Harvardın professorudur.

M.Kremer Bill və Melinda Qeyts Fondunun vəsaiti ilə Harvard Universitetində ya-

radılmış cəmiyyətlərin inkişafı üzrə professor, sosial və beynəlxalq inkişaf problemlərinin həlli üçün yaradılmış innovasiya institutunda elmi məsləhətçi kimi fəaliyyət göstərir. Onun elmi maraqları stimulların tədqiqinə, xüsusilə, inkişaf etməkdə olan ölkələrdə vaksinasianın stimullaşdırılması mexanizmlə-

rinin işlənilib hazırlanmasına yönəlib. O, komplementar səlahiyyətlər əsasında məşhur iqtisadi inkişaf nəzəriyyəsinə yaradıb. Harvard Universiteti nəzdində yaradılmış “WorldTeach”in qurucusu və prezidentidir. Bu qurum universitet məzunlarını müəllim-könüllülər kimi inkişaf edən ölkələrə yay və illik proqramlara yönəldir. Amerika İncəsənət və Elmlər Akademiyasının üzvü, Makartura təqaüdü və müəllimlər üçün Prezident təqaüdü sahibi, Dünya İqtisadi Forumunda “Gənc qlobal lider” nominasiyasının qalibidir. Yoxsulluğun azaldılması üzrə Beynəlxalq Cəmiyyətin üzvüdür.

Ester Duflo (*Esther Duflo*) 25 oktyabr 1972-ci il tarixində Parisdə riyaziyyat üzrə professor Mişel Dufлонun ailəsində anadan olub. Fransız iqtisadçısı, Massaçusets Texnologiya İnstitutunun (MIT) professorudur. 46 yaşlı alim ABŞ Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi, Britaniya Akademiyasının müxbir üzvüdür. 1994-cü ildə Pa-

ris Ali Normal Məktəbinin magistr, 1999-cu ildə Massaçusets Texnologiya İnstitutunun fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsinə alıb. Onun doktorluq dərəcəsi üzrə elmi rəhbəri həyat yoldaşı Abhicit Banercedir. E.Duflo 1993-cü ildə Moskvada fransız dilini tədris edib və magistr dissertasiyası üzərində işləyib.

Fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi aldıqdan sonra 2002-ci ildə MIT-də professor köməkçisi təyin edilib. 29 yaşında Massaçusets Texnologiya İnstitutunda işləyən ən gənc müəllim olub. Onun doktorluq dissertasiyası ötən əsrin 70-ci illərində İndoneziyada məktəb proqramının genişləndirilməsi təcrübəsinə həsr olunub. O, inandırıcı surətdə sübut edib ki, inkişaf etməkdə olan ölkələrdə təhsilin əhatə dairəsinin genişlənməsi yüksək əməkhaqlarına gətirir.